

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 114
วันที่ประกาศโฆษณา

เลขที่ประกาศ 500
9 กันยายน 2569

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ 68100385 วันที่ยื่นคำขอ 7 สิงหาคม 2568

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน หรือ Lum Nam Lang suan Mangosteen
หรือ Mung Kud Lum Nam Lang suan

รายการสินค้า มังคุด

ผู้ขอขึ้นทะเบียน จังหวัดชุมพร

ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดชุมพร ถนนไตรรัตน์ ตำบลนาชะอัง อำเภอเมืองชุมพร
จังหวัดชุมพร 86000

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน หรือ Lum Nam Lang Suan Mangosteen หรือ Mung Kud Lum Nam Lang Suan หมายถึง มังคุดพันธุ์พื้นเมือง มีลักษณะผลแป้นกลม ขั้วผลสั้น กลีบเลี้ยงเปิดเมื่อผลใกล้สุก เปลือกบาง ระยะเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมผลมีสีเขียวอ่อนและเริ่มมีจุดประสีม่วงแดง ซึ่งเรียกว่า “ระยะสายเลือด” เมื่อสุก ผลจะเปลี่ยนเป็นสีม่วงเข้มหรือสีม่วงดำ เนื้อผลสีขาว มีจำนวน 5 – 8 กลีบต่อผล รสชาติหวานและอมเปรี้ยวเล็กน้อย ซึ่งปลูกและผลิตในพื้นที่อำเภอหลังสวนและอำเภอยะเมาะ จังหวัดชุมพร

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์มังคุด มังคุดพันธุ์พื้นเมือง

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ผล มีลักษณะแป้นกลม ขั้วผลสั้น กลีบเลี้ยงเปิดเมื่อผลใกล้สุก และมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 50 กรัมต่อผล
- เปลือก มีลักษณะบาง ระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลมีสีเขียวอ่อนและเริ่มปรากฏจุดประสีม่วงแดงเมื่อผลสุก สีเปลือกจะเปลี่ยนเป็นสีม่วงเข้มหรือสีม่วงดำ
- เนื้อ มีสีขาว แบ่งเป็นกลีบ จำนวน 5 – 8 กลีบต่อผล
- รสชาติ มีรสหวานและอมเปรี้ยวเล็กน้อย

(3) ลักษณะทางเคมี มีค่าความหวานไม่น้อยกว่า 16 องศาบริกซ์

2. กระบวนการผลิต

วัตถุดิบ

ต้นพันธุ์มัจฉากลุ่ม ต้องเป็นมัจฉาพันธุ์พื้นเมือง ที่ได้จากการเพาะพันธุ์จากสวนของเกษตรกรผู้ปลูกมัจฉาในพื้นที่อำเภอหลังสวนและอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร หรือสามารถนำมาจากแหล่งเพาะต้นพันธุ์มัจฉาจากแหล่งอื่นที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้ ทั้งนี้ ต้นพันธุ์ที่นำมาใช้ต้องมีลักษณะตรงตามพันธุ์ และมีความเหมาะสมสำหรับการปลูก โดยการคัดเลือกจากต้นพันธุ์มัจฉาที่มีความสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตดี มีอายุไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือมีความสูงประมาณ 30 – 35 เซนติเมตรขึ้นไป มีระบบรากสมบูรณ์ ไม่แสดงอาการผิดปกติ และปราศจากโรคและแมลงศัตรูพืชที่ติดมากับต้นพันธุ์ เพื่อให้ได้ต้นพันธุ์ที่มีคุณภาพ

การเตรียมต้นพันธุ์มัจฉาและการเตรียมพื้นที่ปลูก

(1) ระยะเวลาการปลูกมัจฉา มีฤดูกาลที่เหมาะสมสำหรับการปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ซึ่งเป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนและความชื้นในดินเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของต้นมัจฉา

(2) การเลือกต้นพันธุ์ โดยคัดเลือกต้นพันธุ์มัจฉาพันธุ์พื้นเมืองที่มีความสมบูรณ์ แข็งแรง และมีลักษณะตรงตามพันธุ์ โดยต้นพันธุ์ควรมีอายุไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือมีความสูงประมาณ 30 – 35 เซนติเมตรขึ้นไป มีระบบรากสมบูรณ์แข็งแรง ลำต้นและกิ่งมีความสมบูรณ์ ปราศจากโรคและแมลงศัตรูพืช ทั้งนี้ การขยายพันธุ์มัจฉาสามารถดำเนินการได้ 2 วิธี ดังนี้

(2.1) การขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด โดยคัดเลือกเมล็ดจากผลมัจฉาที่สุกแก่เต็มที่ มีความสมบูรณ์ และปราศจากโรคและแมลง นำมาเพาะให้เกิดเป็นต้นกล้า เหมาะสมสำหรับใช้เป็นต้นตอในการขยายพันธุ์ หรือใช้สำหรับปลูกเป็นต้นใหม่

(2.2) การขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเสียบยอด โดยการนำกิ่งพันธุ์ดีหรือยอดพันธุ์จากต้นแม่พันธุ์มัจฉาที่มีความสมบูรณ์ แข็งแรง และให้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามลักษณะของมัจฉากลุ่มน้ำหลังสวน มาเสียบเข้ากับต้นตอที่ได้จากการเพาะเมล็ด

(3) การเตรียมพื้นที่ปลูก พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมัจฉาในพื้นที่ริมน้ำ พื้นที่ลุ่ม หรือพื้นที่ที่มีความชุ่มชื้น ไกลบริเวณป่า โดยพื้นที่ปลูกควรมีดินร่วนที่มีความอุดมสมบูรณ์ ระบายน้ำได้ดี ไม่เป็นพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน และมีแหล่งน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตของต้นมัจฉาตลอดทั้งปี สามารถจำแนกวิธีการเตรียมพื้นที่ได้ ดังนี้

(3.1) พื้นที่ดอน ให้ดำเนินการไถพรวนและปรับสภาพพื้นที่ให้มีความเหมาะสมต่อการปลูก รวมทั้งจัดทำร่องระบายน้ำในกรณีที่พื้นที่มีปัญหา น้ำท่วมขังหรือน้ำระบายออกได้ไม่สะดวก เพื่อป้องกันการสะสมของน้ำบริเวณระบบราก ทั้งนี้ หากเป็นพื้นที่ดอนที่เคยใช้ปลูกไม้ยืนต้นมาก่อนและมีสภาพดินเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องไถพรวนพื้นที่ โดยสามารถปรับพื้นที่และเตรียมหลุมปลูกตามความเหมาะสมได้

(3.2) พื้นที่ลุ่ม ในกรณีที่พื้นที่ลุ่มและมีน้ำท่วมขังในระดับไม่มาก ให้เตรียมพื้นที่โดยนำดินมาเทกองตามผังการปลูก โดยกองดินควรมีความสูงประมาณ 1.0 – 1.5 เมตร แล้วปลูกต้นมัจฉาบริเวณแนวสันกลางของกองดิน เพื่อยกระดับบริเวณระบบรากให้พ้นจากน้ำและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ หากเป็นพื้นที่ลุ่มที่มีน้ำท่วมขังมาก หรือมีปัญหาการระบายน้ำ ให้ดำเนินการยกร่องสวน โดยกำหนดให้สันร่องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ร่องน้ำมีความกว้างประมาณ 1.5 เมตร และมีความลึกประมาณ 1 เมตร พร้อมจัดให้มีระบบระบายน้ำเข้าและออกจากพื้นที่อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อควบคุมระดับน้ำในสวนมิให้เกิดน้ำท่วมขังบริเวณโคนต้นและระบบราก

การปลูก

- (1) การกำหนดระยะปลูก ให้กำหนดระยะปลูกระหว่างต้นและระหว่างแถวในช่วง $8 - 10 \times 8 - 10$ เมตร เพื่อให้ต้นมังคุดมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการเจริญเติบโต การพัฒนาทรงพุ่ม และการได้รับแสงแดดอย่างเหมาะสม
- (2) การเตรียมหลุมปลูก ขุดหลุมปลูกให้มีขนาดกว้าง ยาว และลึกประมาณ $50 \times 50 \times 50$ เซนติเมตร
- (3) การปรับปรุงดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุ นำดินที่ขุดจากหลุมมาปรับปรุงโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหาร เช่น ปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ หินฟอสเฟต หรือวัสดุปรับปรุงดินอื่นตามความเหมาะสมของสภาพดิน
- (4) การเตรียมหลุมและปลูกต้นพันธุ์ รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมักหรืออินทรีย์วัตถุ แล้วนำดินที่ผสมกับปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ หินฟอสเฟต หรือวัสดุอื่นที่เหมาะสม เติมลงในหลุมจนเต็ม จากนั้นจึงปลูกต้นพันธุ์มังคุด โดยจัดวางต้นให้ตั้งตรงและให้บริเวณโคนต้นอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่ลึกจนเกินไป พร้อมปักไม้หลักค้ำยันให้มั่นคงถึงบริเวณก้นหลุม และผูกต้นพันธุ์กับไม้หลักเพื่อป้องกันการโยกคลอนจากแรงลมหรือการเคลื่อนตัวของดิน
- (5) การคลุมดินและให้น้ำ ภายหลังการปลูก ให้ใช้วัสดุ เช่น หญ้าแห้ง ฟางแห้ง กาบกล้วย เป็นต้น หรือวัสดุคลุมดินอื่นที่เหมาะสม คลุมบริเวณรอบโคนต้น โดยเว้นระยะไม่ให้วัสดุคลุมสัมผัสกับลำต้นโดยตรง เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดิน ลดการระเหยของน้ำ และลดการเจริญเติบโตของวัชพืช จากนั้นรดน้ำให้ชุ่มและดูแลรักษาความชื้นของดินอย่างสม่ำเสมอในระยะเริ่มต้นของการเจริญเติบโต

การดูแลรักษาและการให้น้ำ

- (1) ระยะเจริญเติบโตทางใบ ภายหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรให้น้ำแก่ต้นมังคุดอย่างสม่ำเสมอและเหมาะสมกับสภาพอากาศและความชื้นในดิน เพื่อส่งเสริมการแตกใบอ่อน การเจริญเติบโตของใบ กิ่ง และทรงพุ่ม รวมทั้งให้ต้นมีความสมบูรณ์และสะสมอาหารเพียงพอสำหรับการออกดอกและติดผลในฤดูถัดไป
- (2) ระยะเตรียมต้นเพื่อกระตุ้นการออกดอก เมื่อต้นมังคุดมีการเจริญเติบโตทางใบและมีความพร้อมโดยทั่วไปประมาณ 9 – 12 สัปดาห์ ควรลดหรือหยุดการให้น้ำ เพื่อให้ต้นเผชิญสภาวะขาดน้ำประมาณ 20 – 30 วัน โดยระยะเวลาขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ความชื้นในดิน และความสมบูรณ์ของต้น การงดน้ำจะช่วยชักนำให้ต้นพักตัวและสะสมอาหาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการกระตุ้นการออกดอก เมื่อมีความพร้อมจึงเริ่มให้น้ำอีกครั้งอย่างเหมาะสม
- (3) ระยะออกดอกและติดผล เมื่อเริ่มออกดอก ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ โดยควบคุมปริมาณน้ำให้เหมาะสมกับสภาพอากาศและระยะการพัฒนาของดอกและผล เพื่อรักษาความสมบูรณ์ของดอก ลดการหลุดร่วงของดอกและผลอ่อน และส่งเสริมการพัฒนาผลให้มีขนาดและคุณภาพตามลักษณะที่กำหนด
- (4) ระยะพัฒนาผล ควรรักษาความชื้นในดินให้สม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงการปล่อยให้ต้นขาดน้ำเป็นเวลานาน หรือได้รับน้ำในปริมาณมากอย่างฉับพลัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำอาจส่งผลต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของผลมังคุด

การใส่ปุ๋ย

เกษตรกรควรใส่ปุ๋ยให้เหมาะสมกับอายุของต้น ระยะการเจริญเติบโต และระยะการพัฒนาของผล โดยสามารถเลือกใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี หรือใช้ร่วมกันตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจากสภาพดิน ความสมบูรณ์ของต้น และความต้องการธาตุอาหารของมังคุดตามระยะได้แก่ ระยะเจริญเติบโตทางใบ ควรเน้นการบำรุงต้นและใบ ระยะเตรียมต้นและระยะออกดอก และระยะติดผลและพัฒนาผล

การเก็บเกี่ยว

มังคุดลุ่มน้ำหลังสวนจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อมีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปหลังการปลูก โดยเกษตรกรจะพิจารณาความพร้อมของผลก่อนการเก็บเกี่ยว ซึ่งต้องเก็บในระยะที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีลักษณะตรงตามข้อกำหนดของมังคุดลุ่มน้ำหลังสวน ดังนี้

(1) ระยะเวลาการเก็บเกี่ยว มังคุดลุ่มน้ำหลังสวนในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน และเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคมของปีถัดไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศและความสมบูรณ์ของผลผลิตในแต่ละปี โดยจะเก็บเกี่ยวเมื่อผลมังคุดมีลักษณะกลีบเลี้ยงเปิด ผลมีสีเขียวอ่อนและเริ่มมีจุดประสีม่วงแดงบริเวณผิวผลเรียกว่า “ระยะสายเลือด” ทั้งนี้ ผลที่เก็บเกี่ยวต้องมีความสมบูรณ์ ไม่เป็นผลดิบ ไม่แตกร้าว และไม่เปื้อนดิน เพื่อรักษาคุณภาพและป้องกันความเสียหายของผลผลิต

(2) วิธีการเก็บเกี่ยว โดยใช้อุปกรณ์ เช่น ตะกร้อ หรืออุปกรณ์สำหรับเก็บผลไม้ เป็นต้น โดยระมัดระวังไม่ให้ผลมังคุดตกกระแทกพื้นหรือเกิดบาดแผล จากนั้นนำผลที่เก็บเกี่ยวได้ใส่ภาชนะรองรับที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการชำหรือความเสียหายของผล และรักษาคุณภาพก่อนเข้าสู่กระบวนการคัดแยกและจำหน่าย

การคัดขนาดและคุณภาพ

ภายหลังการเก็บเกี่ยว ให้นำผลมังคุดมาคัดแยกตามขนาดและคุณภาพ โดยผลมังคุดลุ่มน้ำหลังสวนต้องมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 50 กรัมต่อผล และคัดแยกผลที่มีลักษณะไม่เหมาะสมออก เช่น ผลดิบ ผลแตก ผลช้ำ หรือผลที่ตกดิน เป็นต้น

มาตรฐานการผลิต

มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน ต้องผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้อง เช่น การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) หรือการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย (Q-Mark) เป็นต้น เพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิต ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลาก หรือบรรจุภัณฑ์ให้ประกอบด้วยคำว่า “มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน” หรือ “Lum Nam Lang suan Mangosteen” หรือ “Mung Kud Lum Nam Lang suan”

(2) ให้ระบุชื่อผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการค้า สถานที่ผลิตหรือสถานที่จัดจำหน่าย และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ระยะเวลาที่ควรบริโภค ขนาดบรรจุ วันที่ผลิต หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ และมาตรฐานสินค้า เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริโภคในการรับทราบข้อมูลสินค้าและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอหลังสวนและอำเภอยะตะ จังหวัดชุมพร ตั้งอยู่บริเวณที่ราบริมฝั่งทะเลด้านตะวันออก มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบสลับที่ราบสูงและมีภูเขาทางทิศตะวันตก โดยพื้นที่ลาดเอียงจากทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันออก ทำให้น้ำจากพื้นที่สูงไหลผ่านลำห้วย แม่น้ำ และลำคลองลงสู่อ่าวไทย โดยมีแม่น้ำหลังสวนเป็นลำน้ำสำคัญ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาในอำเภอยะตะและไหลผ่านอำเภอหลังสวน จึงเป็นที่มาของชื่อ “ลุ่มน้ำหลังสวน” ซึ่งมีความเชื่อมโยงทั้งด้านภูมิประเทศ ระบบน้ำ และการเกษตร ดินในพื้นที่มีความหลากหลาย ได้แก่ ดินร่วนปนทราย ดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียว และดินเหนียว โดยเกิดจากการทับถมของตะกอนดิน อินทรีย์วัตถุ และซากพืชซากสัตว์ที่ถูกพัดพาจากพื้นที่ต้นน้ำ ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ สามารถอุ้มน้ำและระบายน้ำได้เหมาะสม และมีธาตุอาหารสำคัญ เช่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แคลเซียม และแมกนีเซียม ซึ่งเอื้อต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาคุณภาพของมังคุด

ลักษณะภูมิอากาศ อำเภอหลังสวนมีลักษณะเป็นมรสุมเขตร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมทั้งจากอ่าวไทย และด้านตะวันตก มีความชื้นสูงและฝนตกเป็นระยะตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27 องศาเซลเซียส สภาพดังกล่าว ช่วยให้ต้นมังคุดได้รับน้ำและความชื้นอย่างสม่ำเสมอ ลดความเครียดจากการขาดน้ำ และส่งเสริมการสังเคราะห์แสง การสะสมอาหาร และการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต

ด้วยปัจจัยจากภูมิประเทศ ระบบลุ่มน้ำ ลักษณะดิน และภูมิอากาศ มีความสัมพันธ์และเกี่ยวพันกัน ส่งผลให้มังคุดในพื้นที่ลุ่มน้ำหลังสวนมีคุณภาพสม่ำเสมอ เนื้อสีขาว เนื้อแน่น และมีรสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย อันเป็นลักษณะที่ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคและตลาด ทั้งนี้ ลักษณะเฉพาะของ “มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน” จากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางภูมิศาสตร์ดังกล่าว ร่วมกับภูมิปัญญาและวิธีการจัดการผลผลิตของเกษตรกร จึงทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและมีลักษณะเฉพาะที่เชื่อมโยงกับแหล่งผลผลิตอย่างชัดเจน

ประวัติความเป็นมา

อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นพื้นที่ที่มีประวัติความเป็นมายาวนานและมีความสำคัญด้านการเกษตร สันนิษฐานว่าชื่อ “หลังสวน” อาจมาจากคำว่า “รังสวน” หรือ “คลังสวน” สื่อถึงพื้นที่อุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2427 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะเมืองหลังสวนขึ้นเป็นเมืองจัตวา และภายหลังการปฏิรูปการปกครองได้เปลี่ยนสถานะเป็นจังหวัด ก่อนถูกรวมเข้ากับจังหวัดชุมพรภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 และมีฐานะเป็นอำเภอหลังสวนมาจนถึงปัจจุบัน พื้นที่หลังสวนมีการปลูกผลไม้มาช้านาน โดย “มังคุด” เป็นผลไม้สำคัญที่ถูกบันทึกวิถีชีวิตของชุมชน มีหลักฐานว่ามังคุดต้นแรกของจังหวัดชุมพรอยู่บริเวณวัดขันเงิน ตำบลขันเงิน อำเภอหลังสวน เป็นมังคุดโบราณอายุกว่า 250 ปี ซึ่งยังคงเจริญเติบโตอยู่จนถึงปัจจุบัน สะท้อนถึงประวัติศาสตร์การปลูกมังคุดในพื้นที่มาอย่างยาวนาน นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2432 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จฯ ประพาสเมืองหลังสวน และเสด็จฯ เยี่ยมสวนของพระยาจตุรราชโกศการ (คอซิมเต็ก ญ ระนอง) ซึ่งมีการปลูกผลไม้มาช้านาน รวมทั้งมังคุด และได้เสวยมังคุดท้องถิ่น พร้อมมีพระราชดำรัสชื่นชมในรสชาติ เหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงคุณภาพของมังคุดหลังสวนในอดีต และมีส่วนส่งเสริมให้การปลูกมังคุดแพร่หลายมากขึ้น ต่อมาการปลูกมังคุดได้ขยายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของอำเภอหลังสวนและอำเภอพะโต๊ะ ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศเหมาะสม ทำให้ทั้งสองอำเภอเป็นแหล่งผลิตมังคุดสำคัญของจังหวัดชุมพร และมีการสืบทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาการปลูกมังคุดจากรุ่นสู่รุ่น

ปัจจุบัน “มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน” เป็นผลไม้เศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดชุมพร มีลักษณะเด่นด้านคุณภาพและรสชาติ คือ รสหวานนุ่มเปรี้ยวเล็กน้อย เนื้อสีขาว และมีจำนวนกลีบประมาณ 5 – 8 กลีบ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มในรูปแบบเกษตรกรแปลงใหญ่ มีการจัดการและคัดชั้นคุณภาพตามหลักเกณฑ์เดียวกัน รวมทั้งจำหน่ายผ่านตลาดประมูล โดยเริ่มประมูลในชื่อ “มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน” ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2548 ช่วยให้เกษตรกรได้รับราคาที่เหมาะสม และสร้างการยอมรับด้านคุณภาพของผลผลิต กระบวนการเก็บเกี่ยวให้ความสำคัญกับการคัดเลือกผลที่มีสีหรือจุดสายเลือดชัดเจน และหลีกเลี่ยงผลที่ยังไม่แก่จัด ผลแตก หรือผลที่ตกพื้น เพื่อรักษาคุณภาพตามมาตรฐานของกลุ่ม นอกจากนี้ จังหวัดชุมพรมีการจัดงาน “วันผลไม้หลังสวน” เป็นประจำในช่วงเดือนสิงหาคม เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลไม้ท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมประกวดผลไม้ การประกวดธิดาชาวสวน และการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้า ควบคู่กับการสนับสนุนช่องทางการตลาดและการกระจายสินค้า อาทิ การจัดส่งมังคุดลุ่มน้ำหลังสวนผ่านไปรษณีย์ไทย ส่งผลให้สินค้ามีโอกาสเข้าถึงตลาดและเป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอหลังสวนและอำเภอยะเริ่ จังหวัดชุมพร รายละเอียดตามแผนที่

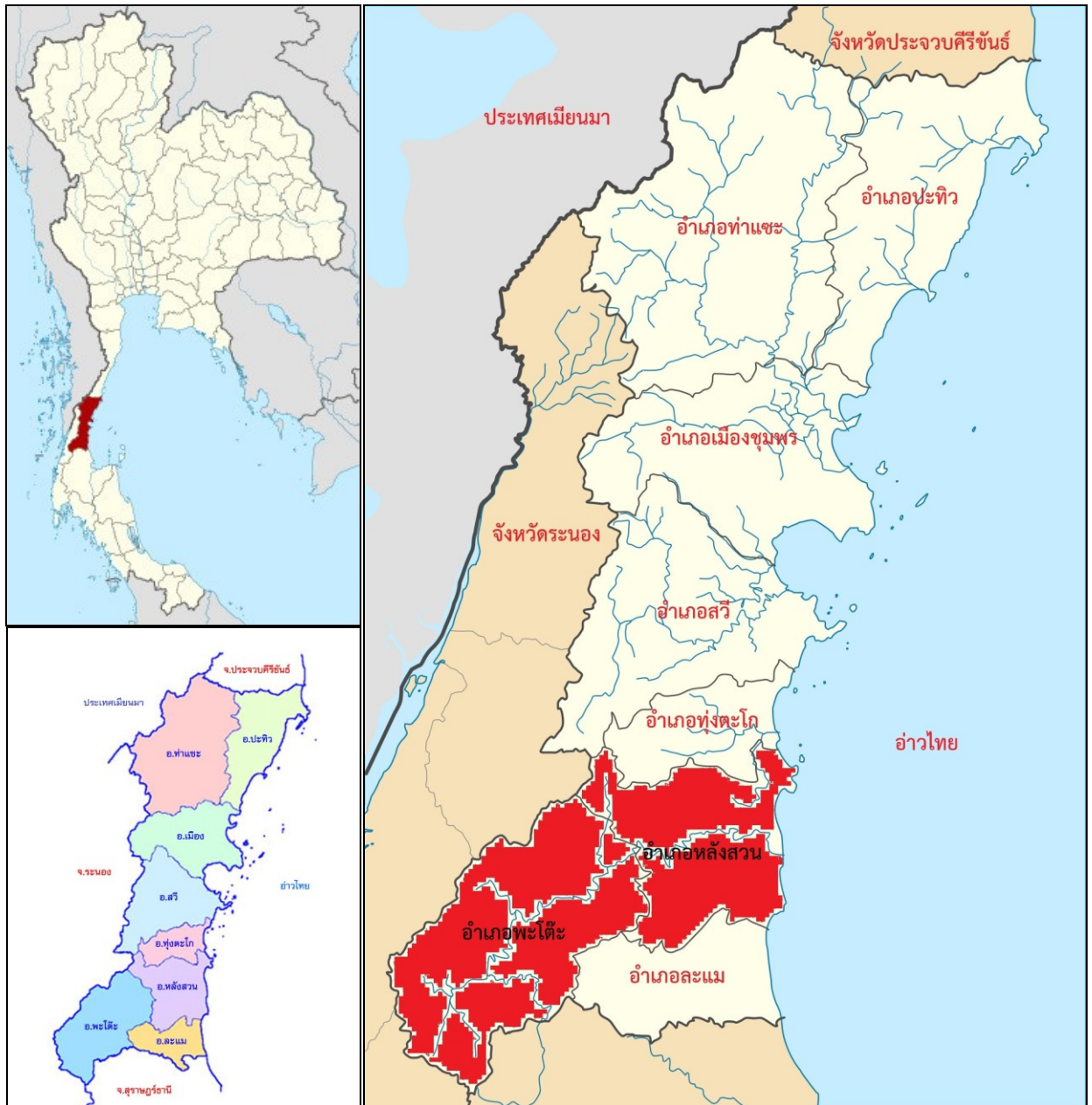
5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) ให้มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต มังคุดลุ่มน้ำหลังสวน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอหลังสวนและอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร